

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 117. An appellationis beneficium sit haereticis credentibus, &c.
interdictum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Vna est assertio: Hæretici quamprimum incidunt in hæresim, amittunt ius patriæ potestatis.

Hæretici omni dominio priuantur.

Omni dominio priuantur hæretici in penam patriæ potestatis, naturali, quod habet in filios, de quo in cap. qui, in que. §. ult. de heret. lib. 6. & Emericus hic, non propter hæresim patris filij efficiuntur sui iuris.

Item priuantur dominio civili, quod habent in seruos ac etiam dominio politico, quod habent in quoslibet alios subditos, de quo in c. ult. extra de heretic. & Emericus paulo post quasi. 119.

Denique priuantur etiam eo dominio, quod est iure gentium introductum. l. ex hoc iure. ff. de iust. & iure, quo omittunt rerum suarum dominium, c. cum secundum leges. de heret. lib. 6. de quo in præcedentibus dictum est.

Priuari iure patriæ potestatis magna pena.

Priuari autem iure patriæ potestatis non est modica pena, ut facile cognoscat, qui paulo diligentius contemplabitur iura & privilegia, quæ ratione patriæ potestatis parentibus tribuntur, de quibus frequens extat mentio in utroque iure, sed in primis in C. & in Instit. sub tit. de patriæ potestate.

Ergo amisso iure patriæ potestatis, parentes eâ iurisdictionem quam habebant super filios, amittunt: filij vero veluti alieni & exeranei à paternâ familiâ effecti, non perinde ac prius patribus obedire tenentur.

Tradunt hæc penam communiter interpretes in dicto cap. quicumque. §. illorum. de heretic. lib. 6. Ioannes Royas singulari 67. incipit. Filij propter delictum. Tabien. in sum. verbo. hæreticus. nu. 10. ver. nono sexta pena, Syluester verbo. hæresis. 1. nu. 14. & alij.

Potest autem dici hæc pena in odium huius criminis singulariter introducta: quoniam regulariter non per quodcumque crimen amittitur ius patriæ potestatis. l. relegatorum. ff. de interdicitis et releg.

Crimen hæresis patriæ potestatis liberat filium à patriæ potestate.

Crimen vero hæresis paternum, etiam antequam per Ecclesiam fuerit declaratum, filium liberat à patriæ potestate, ut vere docet glos. in dicto c. quicumque. §. ult. verbo. desierent. de heret. lib. 6. nam à die commissi criminis filij intelliguntur effecti sui iuris: quare emancipatio facta post crimen commissum nullus intelligitur esse momenti.

Pater hæreticus non substituit filio impuberi pupillariter.

Hæc vero contemplatio non est infrugifera. singulares enim parit effectus, in eos quos ille est præcipuus de quo Alfonso Casirus lib. 2. de iust. hæreticorum panit. cap. 7. Pater namque effectus hæreticus non potest filio suo impuberi pupillariter substituire, hoc est, pro eo facere testamentum: nam inter cetera quæ ad pupillarem substitutionem exiguntur, unum est patriæ potestas: nemo enim potest condere testamentum pro eo quem in potestate non habet. l. 2. ff. de vulgari & pupill. §. in instit. de pupill. substit.

Rursus, quia nemo potest alteri substituire nisi prius sibi faciat testamentum. dicta l. 2. §. 1. ff. de vulgari & pupilla. & Sibi liberis autem instit. de pu-

A pilla substituit, manifestum est autem hæreticum intestabilem esse, cum omnia eius bona à die commissi criminis sint confiscata. cap. cum secundum leges. de heret. lib. 6.

B Postremo hoc admonebo, Emericum hæc quaestione aperte sentire non modo hæreticos, sed etiam receptatores, fautores, & defensores eorum, ius patriæ potestatis amittere; cum tamen in dicto cap. quicumque. §. ultimo, hæc pena in solis hæreticis locum habere videatur.

Iam omnes præcitati de hac pena priuationis patriæ potestatis differentes solum hæreticorum, non aliorum meminerunt: & plane magis mihi videtur secundum iura, ut soli hæretici & credentes à die commissi criminis ius patriæ potestatis amittant: non ita de fautoribus, & alijs similibus, quos non putarem ius patriæ potestatis amittere: nam iura leuius puniunt eos, qui leuius peccant.

C Quod autem de emancipatione filiorum facta per hæreticos patres dictum est, idem prorsus dictum est de manumissione seruorum facta per dominos hæreticos: illa enim prorsus nulla est & invalida, ut recte docent Ioannes And. Gemianus, & Franchus in dicto cap. 2. §. ult. de heret. lib. 6. quibus ob diuersam rationem id contingere dicant, ut amplius patebit in quaestione 119.

QVAESTIO CXVII.

An appellacionis beneficium sit hæreticis, credentibus, &c. interdictum.

C Entesima decima se prima quaestio est: Vtrum hæreticis, credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus eorum, sit appellacionis & proclamationis beneficium interdictum, ita quod ab Episcopo, seu Inquisitore nequeant appellare?

D Respondemus quod eis est appellacionis beneficium interdictum, & quod nequeunt appellare, ut patet in cap. Vnquisitionis. de heret. lib. 6. ubi sic dicitur: Vniuersos seculi Potestates, & infra: Vique de hæresi à dicto Episcopo, vel Inquisitore, seu Inquisitoribus condemnatos prefati potestates, domini temporales, siue rectores, vel eorum officiales, seu nuntii sibi relictos, statim recipiant indilate animaduersione de bita puniendos: non obstantibus appellacionibus, seu proclamationibus prædictorum nequiarum filiorum: cum tam secundum ordinem prædecessorum nostrorum, quam secundum legem imperialem, appellacionis & proclamationis beneficium expressè sit hæreticis, & credentibus ac eorum receptatoribus, fautoribus, & defensoribus interdictum.

E In luttis autem Apostolicis, & Alexandri iuris præmissi de hæreticis, credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus eorum, dicitur: Item proclamationes & appellaciones preclena-

personarum huiusmodi minime audiantur.
 Hic est diligentius attendendum, quod cum prædicti esse tales sunt per sententiam declarati, utpote quia sunt hæretici, credentes, & c. tunc non possunt à tali sententia diffinitiva appellare, cum in crimine perseverent: ante sententiam autem si in aliquibus aggrauntur, seu indebite fatigantur, non est dubium, quin possint appellare: nam nondum sunt habendi pro hæreticis. concordat Archidiaconus super eodem cap.

COMMENT. CLXVI.

DE materia huius questionis plenissime egit auctor supra in hac 3. parte num. 121. tit. de appellatione, quæ fit ab Inquisitore, quo loco copiose addidimus quæ in hac causa ignorari nõ debent. Totam vero hæc tractationem duabus assertionibus concludit hic Emericus. Prima est: In causa hæresis à sententia diffinitiva non appellatur. Altera & postrema est: Ab interfectionibus seu interloquutorijs Inquisitorum sententijs appellare licet. Hæc omnia qualiter sint accipiendæ præcitato loco explicuimus: eum videto.

QVÆSTIO CXVIII.

An scienter sepelientes in loco sacro corpora hæreticorum possit ab Inquisitore puniri.

Entesima decima octava quæstio est: Vtrum Inquisitor possit cogere eos, qui hæreticos, credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum præsumperunt scienter tradere ecclesiasticæ sepulturæ, quatenus publice proprijs manibus eorum corpora habeant exhumare, & extra proicere, & alios illos punire, & post absolute ab excommunicationis vinculo, quo ex hoc astricti merito tenebantur?

Respondemus quòd sic; ut patet in c. Quicumque. in princip. de hæret. lib. 6. ubi sic dicitur: Quicumque hæreticos, credentes, receptatores, defensores, uel fautores eorum scienter præsumperint ecclesiasticæ tradere sepulturæ, usque ad satisfactionem idoneam excommunicationis sententiæ se nouerint subiaccere: Nec absolutionis beneficium mereantur, nisi proprijs manibus publice extumulent, & proiciant huiusmodi corpora damnatorum. Et locus ille perpetua careat sepultura.

Eadem verba habentur in litteris Apostolicis Alexandri iij. Nouerit, s. item quicumque.

COMMENT. CLXVII.

Declaratio & intelligentia huius questionis tota petenda est ab his, quæ dicimus supra in

A hac 3. parte super quæstione 40. *Iam hæc quæstio tribus conclusionibus continetur, Prima est: Qui hæreticos, credentes, & ceteros hic enumeratos scienter sepeliuerint, proprijs manibus debent eos exhumare: quod fit in penam præsumptionis, & ut in eo puniantur, in quo deliquerunt.*

Altera est: Punire potest Inquisitor eos, qui sepeliunt hæreticos, credentes, fautores, & ceteros hic contentos. puniet vero ipsos uel suspectos de hæresi, ex eo enim quod quis scienter hæreticos aut alios de quibus hic agitur, sepelit, uidetur profiteri nõ debuisse priuari eos per Ecclesiam sepultura ecclesiastica, aut pro hæreticis, & similibus esse orandum, sicut in præcitata quæstione 40. diximus.

Tertia & ultima conclusio est: Inquisitor absolute potest sepelientes hæreticos a sententia excommunicationis, in quam propterea inciderunt, postquam idonee satisfecerint. Id. ec. euidenter probatur per textum in cap. quicumque. §. 1. de hære. lib. 6. quo utitur aut in hæc quæstione.

QVÆSTIO CXIX.

An subditis sint absoluti à debito fidelitatis, quo dominis lapsis in hæresim deuincti erant.

Entesima decimanona quæstio est: Vtrum illi, qui fidelitatis hominij debito, uel aliquo pacto quacunq; firmitate uallato, aliquibus sunt astricti, qui postmodum lapsi sunt in hæresim manifeste, ad huiusmodi teneantur, uel sint totaliter absoluti?

Respondemus, quod absoluti sunt, ut patet in c. Absolutos. de hære. ubi dicitur sic: Absolutos se nouerint à debito fidelitatis domini, & totius obsequij, quicumque lapsi manifeste in hæresim aliquo pacto quacunq; firmitate uallato tenebantur astricti.

Relat. supra pag. 103.

COMMENT. CLXIX.

Ex hac quæstione unum colligitur axioma, uidelicet, Omnes illos, qui aliquo obligationis genere aliquibus tenentur astricti, tunc liberantur penitus, cum illi quibus obligati erant, in hæresim inciderint manifeste.

Hoc etiam pertinet ad grauissimam hæreticorum penam: multis autem modis hoc axioma uerum est. Primum, quia cum à die commissi criminis amittant dominium omnium bonorum. cap. cum secundum leges. de hære. lib. 6. obligationes ex quibusuis contractibus nate, bona quædam & res sint. §. 1. instit. de rebus corpor. & incorp. consequitur proculdubio, hæreticos omnes etiam ius obligationum sibi debeatam amittere.

Rursus, si hæretici aliquos haberent obligatos,

Omnes qui hæreticis erant obligati, ob hæresim illorum liberantur, & quare.